

srovnání předpisu Šu 60 (4) žel. dopr. ř. a § 65 žel. dopr. ř. plyne, že odesílatel byl v § 65 žel. dopr. ř. uveden jako strana zavázaná jenom z toho prostého důvodu, že při celním odbavení pouze on přichází v úvahu jako smluvník, a že neměly býti dotčeny a změněny teprve v pozdějších ustanoveních železničního dopravního řády obsažené předpisy o vstupu do smlouvy nákladní a jeho povinnostech. Žalující dráha požaduje zažalované poplatky od žalované zasílatelské firmy neprávem, žaloba jest neodůvodněna a musila býti změnou rozsudků nižších soudů zamítnuta.

Čís. 4414.

Dopravní řád železniční.

Je-li obecnou obchodní cenu vyjádřenou v Kč zaplatiti v korunách maďarských a dráha byla s placením v prodlení, jest povinna nahraditi rozdíl mezi obchodní cenou vyjádřenou v Kč a částkou v československých korunách, které se rovnala placená částka v maďarských korunách svou kursovní hodnotou v den skutečného placení.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, Rv I 1435/24.)

Firma K. zaslala zboží do Maďarska, kam došlo v poškozeném stavu následkem vyloupení zásilky. Škoda činila 22.089 Kč 20 h. Firma K. postoupila nároky z dopravní smlouvy žalující pojišťovně, jež reklamovala dne 27. července 1922 náhradu škody u ředitelství maďarských drah v Budapešti. Ředitelství uznalo nárok žalobkyně na náhradu škody a pokázalo jí dne 4. října 1923 382.659 maďarských korun. Žalobě na československý erár o zaplacení 21.395 Kč 63 h (22.089 Kč 20 h — 632 Kč 49 h) procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud přiznal žalobkyni pouze 11.087 Kč 75 h. Důvody: Žalovaný erár uznal svou povinnost k náhradě škody v úhrnné částce 22.089 Kč 20 h po odečtení náhrady, kterou maďarské dráhy vyplatily částkou 382.659 m. k. Pozastavil jen, že byly tyto maďarské koruny přepočítány v kursu v den výplaty a nikoli v den podání reklamace u maďarských drah, tedy 27. července 1922. První soud odůvodnil své stanovisko tím, že se musí žalobkyni dostati náhradou škody tolik, by nárok její, odůvodněný článkem 34 mez. úml. a § 88 žel. dopr. ř., byl úplně kryt. Názor ten pokládá soud odvolací za mylný. Pro zjištění správného kursu může býti rozhodnou jen doba, kdy byl vznesen náhradní nárok ze ztráty zboží. Nárok ten vzniká ztrátou zboží, ježto však nelze den ztráty zjistiti, ustanovuje žel. dopr. ř. v § 90 dobu, kdy jest zboží považovati za ztracené, a lze jej uplatniti teprve po uplynutí této lhůty reklamací podle Šu 98 žel. dopr. ř. t. j. ohlášením náhradního nároku. Teprve tímto ohlášením projeví poškozená strana úmysl, domáhati se náhrady škody v určité výši, jím určuje se poměr mezi poškozenou stranou a dráhou, povinnou k náhradě škody, které je tím dána možnost, zaujati právní stanovisko k ohlášenému nároku, a tento den je proto

rozhodným pro určení dalších důsledků, zejména i kursu (měny). V den reklamace 27. července 1922 činil kurs maďarských korun na pražské burse za 100 m. k. peníze Kč 2.875, zboží Kč 2.975. Činilo tedy 382.659 k. m. v Kč 11.001.45 Odečte-li se tato částka od úhrnné škody 22.089.20 Kč zbývá čistá nenahrazená škoda 11.087.75 Kč.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Zdejší rozhodnutí ze dne 2. května 1923, Rv I 1472/22, uveřejněné pod čís. 2566, jehož se dovolává žalovaná strana ku podpoře svého právního, odvolacím soudem převzatého názoru, že pro přepočítání cizí měny, ve které byla oceněna škoda, vzniklá při železniční přepravě zboží, na měnu domácí, v níž má býti náhrada placena, rozhoduje vždy kurs dne reklamace, týkalo se případu, kde škoda byla oceněna v korunách rakouských před ustálením jejich kursovní hodnoty, a platiti se mělo v korunách československých, kde tedy škoda byla vyjádřena ve měně s ustavičně klesající tendencí a měla býti zaplacená ve měně poměrně stálé. Stanovením dne reklamace jako rozhodného dne pro přepočítací kurs obou měn byla škoda vzniklá poklesem kursovní hodnoty rakouské koruny rozdělena mezi poškozenou stranu a dráhu tím způsobem, že kursovní ztráta ode dne naložení zboží do dne reklamace byla připočtena na vrub poškozené strany, kursovní ztráta ode dne reklamace až do dne placení náhrady uložena dráze. Jest spravedlivé, by tuto druhou ztrátu nesla dráha, neboť reklamací škody ocitla se v prodlení, jest tedy povinna nahraditi straně škodu, způsobenou jí opožděným placením, a tato náhrada nemůže býti omezena na úrok z prodlení dle Šu 1333 obč. zák. v případě, že strana neutrpěla újmu pouze nemožností, užívati kapitálu ode dne jeho splatnosti do dne jeho zaplacení, nýbrž ještě další škodu poklesem vnitřní hodnoty kapitálu. Kdyby dráha neměla hraditi také tuto další škodu, byla by svým prodlením nespravedlivě obohacena na úkor poškozené strany. Naproti tomu nelze spatřovati nespravedlivosti v tom, že kursovní ztráta, vzniklá ode dne naložení zboží do dne reklamace, byla uložena poškozené straně, neboť dráha ocitla se v prodlení teprve reklamací škody, nemůže býti proto činěna zodpovědnou za škodu, která vznikla poklesem kursu před reklamací, a záležití výhradně na poškozeném, aby svůj náhradní nárok uplatnil hned po jeho vzniku a tak se vyhnul ztrátám, hrozícím z poklesu kursu. Projednávaný případ jest podstatně jiný, než případ svrchu uvedený. Škoda byla tu zjištěna v korunách československých, tedy v měně poměrně stálé, placena pak byla v korunách maďarských, tedy ve měně s trvalou tendencí klesající. Užil-li přes to odvolací soud i tu zásady, že pro přepočítání obou měn jest rozhodným kurs v den reklamace, uložil na rozdíl od případu hořejšího kursovní ztrátu ode dne podání zboží na dráhu až do dne reklamace dráze, kursovní ztrátu ode dne reklamace do dne placení pak poškozené straně. Toto rozdělení přiči se zřejmě skutečnému zavinění, neboť opožděním reklamace byla vinna poškozená strana, opožděním placení však dráha. Proto nelze v tomto případě užití zásady, že pro přepočítání obou měn jest rozhodným den reklamace. Podle Šu 336 obch. zák. byla maďarská dráha oprávněna,

reklamovanou škodu 22.089 Kč 20 h zaplatiti v domácí měně, tedy v korunách maďarských, byla však povinna tak učiniti podle kursu v den splatnosti požadované náhrady, totiž v den reklamace 27. července 1922, a mimo to byla povinna také skutečně platiti v tento právě uvedený den. Jelikož platila teprve 4. října 1923, když kurs maďarské koruny již opět značně poklesl, jest dráha povinna podle zásad nahoře rozvedených nahraditi žalobkyni mimo úroky z prodlení také ještě kursovní ztrátu, kterou maďarské koruny zatím utrpěly. Ztráta ta spočívá v rozdílu mezi požadovanou a uznanou částkou 22.089 Kč 20 h a onou částkou v československých korunách, které se rovnala placená částka v maďarských korunách svou kursovní hodnotou v den skutečného placení. První soud posoudil proto správně rozeprý po stránce právní, když placenou částku 382.659 maď. korun přepočtl na československé koruny podle kursu v den placení, totiž 4. října 1923 na 693 Kč 57 h a odsoudil žalovaný erár ku zaplacení nedoplatku, takto vypočítaného.

Čís. 4415.

V tom, že manželka zavdala podnět k cizoložství manželovu tím, že mu odpírala soulož, nelze spatřovati její spoluvinu na rozvodu, jehož se domáhala z důvodu manželova cizoložství, neodpírala-li soulož provinile.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, Rv I 1588/24.)

K žalobě manželky uznal procesní soud první stolice manželství rozvedeným z viny manželovy. Odvolací soud rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Žalovaný napadá rozsudek odvolacího soudu dovolacím důvodem šu 503 čís. 4 c. ř. s. jednak v tom směru, že nebylo uznáno při vyslovení rozvodu manželství zároveň na spoluvinu žalobkyně, jednak pro nepřiměřenou výši přiřknutého výživného. V onom směru poukazuje dovolatel k tomu, že žalobkyně, ač zdravá a silná paní, odepírala mu častěji pohlavní soulož anebo mu ji dopřávala jen s nechutí a tím sama zavdala příčinu k tomu, že se dopustil cizoložství, z něhož na rozvod manželství z jeho viny bylo uznáno. Obrací zejména pozornost na vlastní tvrzení žalobkyně, že manželství nebylo prý již od počátku šťastným, ježto on jest o 18 roků starší než ona a spíše robustní povahy, kdežto ona zase že jest něžnější a jemnocitnější založená, takže k vůli tomuto rozdílu vznikaly různice, ježto prý žalovaný tohoto jemnocitu nešetřil a v manželských stycích vůči ní přiměřeného ohledu a šetrnosti nedbal, takže ji mnohdy napadla myšlenka vrátiti se domů, jakož i na její seznání, že mu odepírala soulož velmi zřídka a že k ní docházelo dvakrát až třikrát týdně, v čemž prý spatřovati jest zahalené vlastní doznání odepírání soulože. Dovolatel poukazuje k tomu, že žalobkyně mohla a měla si uvědomiti před sňatkem, že si bere statného, silného muže v mužném